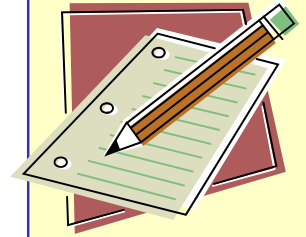

Kennismaking met de bijbel - 2

1. **Bidden, wat is dat en hoe doe je dat?**
2. **Wie is de Heilige Geest?**
3. **Heb ik de kerk nodig voor mijn geloof?**
4. **Welke toekomst staat mij te wachten?**
5. **Zie ik wat jij niet ziet?**

Vragen vooraf

De onzichtbare wereld

Denk je dat er nog meer bestaat dan de zichtbare dingen.

Hoe zien engelen eruit?

Denk je dat engelen bestaan. Wat stel je je voor bij engelen. Als ze bestaan, waarom zouden ze dan bestaan.

Eigenschappen van engelen

Noem enkele eigenschappen van engelen.

Taken van engelen

Wat doen engelen.

Met name genoemde engelen

Ken je namen van engelen.

Engel des Heren

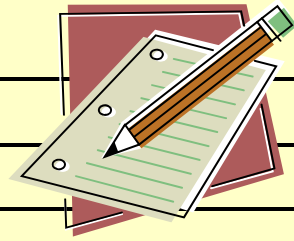
In de bijbel wordt vaak over de Engel des Heren gesproken. Wie zou dat zijn.

Engelen van de volken

De mensheid is onderverdeeld in volken. Hoe zou dat zijn ontstaan. Wanneer. Wie staat aan het hoofd van een volk.

Gevallen engelen

De bijbel spreekt over gevallen engelen. Dat zijn engelen die in opstand zijn gekomen tegen God. Ken je gevallen engelen.

A large rectangular area with a light yellow background, containing 20 horizontal black lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across most of the width of the page, leaving a small margin on the right side where the illustration is located.

BIJBELTEKSTEN

Kolosse 1:16 want in Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, de zichtbare en de onzichtbare, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen;

Job 38: 4 Waar waart gij, toen Ik de aarde grondvestte?

... 7 Terwijl de morgensterren tezamen juichten, en al de zonen Gods jubelden?

Richteren 13:6 De vrouw nu kwam en zei tot haar man - Een man Gods kwam bij mij, die er uitzag als een engel Gods, zeer vreselijk. Ik heb hem niet gevraagd, vanwaar hij was, en hij heeft mij zijn naam niet bekendgemaakt.

Handelingen 6: 15 En allen, die in de Raad zitting hadden, zagen, toen zij hem aanstaarden, zijn gelaat als het gelaat van een engel.

Jesaja 6: 2 Serafs stonden boven Hem; ieder had zes vleugels: met twee bedekte hij zijn aangezicht, met twee bedekte hij zijn voeten en met twee vloeg hij.

De onzichtbare wereld

God schiep de hemel en de aarde. Op de aarde schiep God de dieren en de mensen. God schiep ook onzichtbare wezens – Kolosse 1:16. Zoals we de groepen mensen en dieren kennen uit de zichtbare wereld, zo heeft de bijbel het ook over engelen uit de onzichtbare wereld. Engelen werden eerder geschapen dan de hemel en de aarde. Zij juichten en jubelden toen God de aarde grondvestte – Job 38:4.

Hoe zien engelen er uit?

Als je iemand vraagt hoe een engel er uit ziet, zal hij waarschijnlijk een wezen beschrijven met vleugels en met een wit lang gewaad. Wellicht zal hij ook nog lang haar noemen en dat de grootte vergelijkbaar is met die van een mens. Dit beeld wordt met name in de kersttijd bevestigd door afbeeldingen van engelen.

Dat engelen er indrukwekkend uitzien blijkt wel uit Richteren 13:6. Toen Stefanus werd gestenigd, zag zijn gelaat eruit zag als het gelaat van een engel – Handelingen 6:15. Was de schrijver van Handelingen er mee bekend hoe het gelaat van een engel er uit zag, dat hij Stefanus daarmee vergeleek?

Sommige engelen worden gezien met vleugels – Jesaja 6:2. Het uiterlijk van een engel wordt in veel gevallen omschreven in termen van een bliksem en wit. De engel, die verscheen bij de opstanding van de Heer Jezus, zag eruit als een bliksem en zijn kleding was wit als sneeuw, een blinkend gewaad – Mattheüs 28:3.

Engelen kunnen zich echter ook voordoen als gewone mensen, zodat het niet opvalt dat het engelen zijn. Toen de gelovigen in gebed vroegen of Petrus uit de gevangenis mocht worden bevrijd en Petrus vervolgens voor de deur stond, konden zij het niet geloven, maar dachten zij dat het zijn engel was – Handelingen 12:15.

Mattheüs 28:2 En zie, er kwam een grote aardbeving, want een engel des Heren daalde uit de hemel neder en kwam nader, en hij wentelde de steen weg en zette zich daarop. 3 Zijn uiterlijk was als een bliksem en zijn kleding wit als sneeuw.

Handelingen 12:15 En zij zeiden tot haar - Gij spreekt wartaal. Doch zij bleef volhouden, dat het zo was. En zij zeiden - Het is zijn engel.

Sommige mensen hebben zelfs engelen gastvrijheid aangeboden, in de veronderstelling dat het gewoon mensen waren - Hebreëen 13:2.

Daniël beschrijft de engel, die er uit zag als een mens, uitvoeriger en noemt linnen klederen, de lendenen omgord met goud, het lichaam als turkoois, zijn gelaat als de bliksem, zijn ogen als vurige fakkels, zijn armen en voeten glanzend van gepolijst koper. Het geluid van zijn woorden was als het gedruis van een menigte – Daniël 10:5,6 en 18.

Eigenschappen van engelen

Engelen zijn geesten. Er wordt in de bijbel gezegd dat zij dienende geesten zijn – Hebreëen 1:14. Zij zijn geschapen om God te dienen. In de tijd, waarin de Heer Jezus op aarde was, was er een stroming in Israël, die niet in geesten en engelen geloofde. Engelen horen dus bij de onzichtbare wereld van geesten.

Engelen weten niet alles. Zo begrepen de engelen de boodschappen niet die zij door moesten geven aan mensen en weten zij ook de dag en het uur niet, waarop de Heer Jezus zal wederkomen.

Engelen hebben wel een wil en verstand, zoals blijkt uit 1 Petrus 1:12 en ook gevoel, zoals blijkt uit Lucas 15:10. In dit laatste vers staat namelijk dat engelen blij zijn als een zondaar zich bekeert.

Uit Genesis 28:12 en Daniël 9:21 zou je kunnen afleiden dat engelen wel gebonden zijn aan ruimte, hoewel ze zich wel heel snel kunnen verplaatsen. Ze kunnen opstijgen naar de hemel en daaruit neerdalen naar de aarde.

Genesis 28: 12 Toen droomde hij, en zie, op de aarde was een ladder opgericht, waarvan de top tot aan de hemel reikte, en zie, engelen Gods klommen daarlangs op en daalden daarlangs neder.

Daniël 9: 21 Terwijl ik nog sprak in het gebed, kwam de man Gabriël, die ik tevoren gezien had in het gezicht, in ijle vlucht tot vlak bij mij op de tijd van het avondoffer.

BIJBELTEKSTEN

Hebreëen 13:2 Vergeet de herbergzaamheid niet, want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, engelen geherbergd.

Daniël 10:5 ... zag ik een man in linnen klederen gekleed en de lendenen omgord met goud van Ufaz; 6 Zijn lichaam was als turkoois, zijn gelaat schitterde gelijk de bliksem, zijn ogen waren als vurige fakkels, zijn armen en voeten glanzend van gepolijst koper, en het geluid van zijn woorden als het gedruis van een menigte. ...18 Toen raakte hij, die er uitzag als een mens, mij wederom aan en gaf mij kracht

Hebreëen 1:14 Zijn zij niet allen dienende geesten, die uitgezonden worden ten dienste van hen, die het heil zullen beërven?

1 Petrus 1: 12, in welke dingen zelfs engelen begeren een blik te slaan.

Lucas 15:10 Alzo is er, zeg Ik u, blijdschap bij de engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert.

BIJBELTEKSTEN

Job 4: 18 Zie, in zijn dienaren stelt Hij geen vertrouwen, en bij zijn engelen vindt Hij dwaling.

Openbaring 20: 10 en de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel ... en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheden.

Mattheüs 18:10 Ziet toe, dat gij niet een dezer kleinen veracht. Want Ik zeg u, dat hun engelen in de hemelen voortdurend het aangezicht zien van mijn Vader, die in de hemelen is.

Lucas 1:26 In de zesde maand nu werd de engel Gabriël van God gezonden naar een stad in Galilea, genaamd Nazaret, 27 tot een maagd, die ondertrouwd was met een man, genaamd Jozef, uit het huis van David, en de naam der maagd was Maria. 28 En toen hij bij haar binnengekomen was, zei hij - Wees gegroet, gij begenadigde, de Here is met u.

Engelen zijn niet sterfelijk, hoewel engelen in staat zijn tegen God in opstand te komen en sommige engelen dat ook gedaan hebben. We zullen hier later nog op ingaan. In Job 4:18 staat dat God dwaling vindt bij Zijn engelen. En in de tweede brief van Petrus lezen we dat engelen gezondigd hadden.

Engelen kunnen pijn lijden. De duivel zal eeuwig gepijnigd worden in de poel van vuur - Openbaring 20:10.

Engelen kunnen in sterkte van elkaar verschillen, want in Openbaring staat dat er een sterke engel kwam. Blijkbaar waren er dus ook engelen, die niet sterk zijn.

Taken van engelen

We lezen in de bijbel dat engelen voor zeer veel taken worden ingezet. Het zou een lange opsomming worden als ik alle taken zou noemen, die in de bijbel voorkomen. Daarom heb ik de taken samengevat in de volgende groepen:

- Gods volk Israël bewaren
- Uitvoeren van Gods oordelen
- Mensen leiden en beschermen, in het bijzonder kleine kinderen – Mattheüs 18:10
- Boodschappen van God aan een mens bekend maken
- Begeleiden van de komst van de Heer Jezus
- God loven

Met name genoemde engelen

Enkele engelen worden in de bijbel bij name genoemd:

- Gabriël is een engel die als taak heeft boodschappen van God over te brengen – Lucas 1:26-28.
- De Engel des Heren komt heel veel voor in het oude testament.
- Michaël wordt de vorst van het volk Israël genoemd. Ook de andere volken op de aarde hebben een engel als vorst. Van enkele volken worden deze vorsten bij name genoemd.
- Satan is de overste van de gevallen engelen.

Deze drie – de Engel des Heren, de engelen die vorst zijn over een volk en de gevallen engelen - zullen nu verder besproken worden.

Engel des Heren

In de bijbel wordt regelmatig de Engel des Heren genoemd. In het bijzonder in het oude testament wordt deze uitdrukking gebruikt. Uit de gedeelten waar deze term wordt gebruikt valt af te leiden dat hiermee wordt aangegeven dat de Here God zelf aan mensen verschijnt.

Bijna iedere keer als de Engel des Heren verschijnt, wordt een eigenschap van God geopenbaard:

- Bij Hagar, de slavin van Saraï, de vrouw van Abraham openbaart God dat *de Here ziet om naar mensen* – Genesis 16:7 en 13
- Aan Abraham laat God zien dat *Hij de Here is die voorziet in een offerlam* – Genesis 22:14
- Ook aan Mozes is de Engel des Heren verschenen. Aan Mozes maakt Hij bekend dat Hij de *Ik ben* is. Ook hierbij blijkt dat God *omziet naar mensen* en hen wil *verlossen*. Exodus 3:2 en 14.
- In Richteren 2 openbaart God Zich in de Engel des Heren als *degene die trouw is*. Hij zal Zijn verbond niet verbreken.
- In Richteren 6 verschijnt de Engel des Heren aan Gideon. Ook bij deze gebeurtenis heeft Zijn verschijning te maken met *verlossing van Zijn volk Israël*.
- In Richteren 13 verschijnt de Engel des Heren om de geboorte van Simson aan te kondigen, die het volk zou verlossen uit de macht van de Filistijnen. Hierbij openbaart God Zich als *degene wiens naam wonderbaar is*.
- Aan de grote profeet Elia openbaart God Zich in het suizen van een zachte koelte. Zou hiermee worden bedoeld dat *God liefde is*? De Engel des Heren verschijnt echter ook aan Elia om het volk ervoor te waarschuwen dat *een naijverig God* is.
- Tijdens het leven van koning David openbaart God Zich bij de verschijning van de Engel des Heren als een heilig *God, die het kwade niet door de vingers ziet*, maar ook als de God die *barmhartig* is. Zoals vaak bij de verschijning van de Engel des Heren wordt deze verschijning verbonden aan een plaats waar een altaar voor de Here God wordt opgericht.
- Ook aan Zacharia de profeet, maakt God zich bekend als degene die Zijn volk verlost. In Zacharia 3 openbaart God Zich als *de God die reinigt*, hier uitgedrukt in het beeld van vuile klederen, die vervangen worden door feestklederen – Zacharia 3:1-4.

Het is opmerkelijk dat na de verschijningen, die in het oude testament beschreven zijn, er in het nieuwe testament niet meer

BIJBELTEKSTEN

Genesis 16:7 En de Engel des Heren trof haar aan bij een waterbron in de woestijn, ... 13 Toen noemde zij de naam des Heren, die tot haar gesproken had - Gij zijt een God des aanzien - want, zei zij, heb ik hier ook omgezien naar Hem, die naar mij ziet?

Genesis 22:14 En Abraham noemde die plaats - De Here zal erin voorzien.

Exodus 3:2 Daar verscheen hem de Engel des Heren als een vuurvlam midden uit een braamstruik. ... 14 Toen zeide God tot Mozes: Ik ben, die Ik ben. En Hij zeide: Aldus zult gij tot de Israelieten zeggen: Ik ben heeft mij tot u gezonden.

Zacharia 3:1 Vervolgens deed Hij mij de hogepriester Jozua zien, staande voor de Engel des Heren, ... 3 Jozua nu was met vuile klederen bekleed, terwijl hij voor de Engel stond. 4 Toen nam deze het woord en zeide tot hen die voor Hem stonden - Doet hem de vuile klederen uit. Hij zei tot hem - Zie, Ik neem uw ongerechtigheid van u weg, Ik trek u feestklederen aan.

BIJBELTEKSTEN

Genesis 12:1 De Here nu zei tot Abram - Ga uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik u wijzen zal; 2 Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken, en gij zult tot een zegen zijn. ... 6 En Abram trok het land door tot de plek bij Sichem, tot de terebint More; en de Kanaänieten waren toen in het land. 7 Toen verscheen de Here aan Abram en zei - Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven.

Numeri 21:29 Wee u, Moab; verloren zijt gij, volk van Kemos! Hij maakte zijn zonen vluchtelingen, zijn dochters gevangenen van Sichon, de koning der Amorieten.

Psalm 82: 1 God staat in de vergadering der goden, Hij houdt gericht te midden der goden. 2 Hoelang zult gij onrechtvaardig richten, en de goddelozen gunst bewijzen? 3 Richt de geringe en de wees, doet recht de ellendige en de behoeftige, ... 6 Wel heb Ik gezegd: Gij zijt goden ...

gesproken wordt over verschijningen van de Engel des Heren. Ik denk dat dit te maken heeft met de menswording van de Zoon van God, Jezus Christus. Het zou zo kunnen zijn dat de Zoon van God, voordat Hij mens werd, wel al op aarde verschenen is aan mensen en dat er in die gevallen in de Bijbel sprake is van de Engel des Heren. Hij is dan degene, die heeft geopenbaard wie God is, in het bijzonder in relatie met Zijn volk Israël. Na Zijn mens worden heeft Hij als mens God de Vader geopenbaard. Dit is in het bijzonder voor de gemeente bedoeld, omdat de gemeente God mag kennen als Vader.

Engelen van de volken

Ontstaan van de volken

Na de zondvloed werden de nakomelingen van Noach over de aarde verspreid. Daaruit ontstonden alle volken die op de aarde bestaan. In Genesis 10 wordt een lijst gegeven van alle volken op aarde. In Genesis 12:1-2 lezen we dat de Here God een volk voor zichzelf uitkoos. Uit Abram en zijn nageslacht zou het volk van de Here God voortkomen. De volken in het algemeen ontstonden dus na de zondvloed uit de nakomelingen van Noach. Later werd een speciaal volk, Israël gemaakt uit de nakomelingen van Abram. Dit was een speciaal volk, omdat de Here God dit volk had gemaakt om voor Hem een volk te zijn. In vers 6 van Genesis 12 staat dat de Here aan dit volk een land geeft. Omdat de Heer de schepper is en de aarde Hem toebehoort, heeft Hij het recht om landen toe te wijzen aan volken. Als volken het recht op een land bestrijden, in het bijzonder bij het volk Israël, moeten we dit bezien in het licht van de toewijzing van land door de Here God.

Elk volk zijn god.

We zijn misschien bekend met het idee dat Israël het volk van God is. Omgekeerd zou je kunnen zeggen dat de Heer de God van Israël is. Het is minder bekend dat ook de andere volken een god hebben. Zo lezen we in Numeri 21:29 dat het volk Moab het volk van Kemos is. Ook andere volken hebben goden. In het algemeen kan gesteld worden dat de volken, zoals die in Genesis 10 genoemd zijn elk een god hebben. Uit Psalm 82:1-6 blijkt dat de goden van de volken verantwoording schuldig zijn aan de Here God. De goden worden in een vergadering van de goden door de Here ter verantwoording geroepen, omdat zij onrechtvaardig zijn en niet opkomen voor de geringen. De goden van de volken zijn engelen, die een speciale positie hebben gekregen. Het zijn engelen, die door God tot vorst over een volk zijn aangesteld.

De engel van Israël

In Daniël 10 wordt gesproken van de engelvorst van Israël. De naam van deze engel wordt zelfs genoemd. Deze naam is Michaël. Hij wordt een van de voornaamste vorsten genoemd. In dit gedeelte uit Daniël wordt gesproken over de onzichtbare strijd tussen de engelvorsten van de volken. Oorlogen zijn voor mensen zichtbare gebeurtenissen. Achter de oorlogen vinden echter gevechten plaats tussen de goden van die volken, dat zijn de engelvorsten van die volken.

Uit deze gedeelten weten we dat er een onzichtbare wereld is, waar hogere machten, namelijk engelvorsten van volken strijden. Zij bepalen veel meer de gebeurtenissen op aarde dan we veronderstellen. We leren ook uit Daniël 10 en 11 dat alle engelvorsten behalve Michaël ontrouw zijn geworden aan de Here God. Niemand van hen steunde namelijk de engel die naar Daniël kwam. Zij zijn allen afvallig geworden. Alleen Michaël, de engelvorst van Israël is trouw aan de Here God.

Gevallen engelen

Toen de mens geschapen was, was hij goed. Door de ongehoorzaamheid van de mens aan God kwam hij onder de macht van de zonde. Er zijn ook engelen, die ongehoorzaam zijn geworden aan God. Ongehoorzaam geworden engelen of zoals ze vaak genoemd worden ‘gevallen engelen’ worden ook wel demonen genoemd. Waarschijnlijk de machtigste van deze gevallen engelen is de satan. Over de afval van satan lezen we onder andere in Ezechiël 28.

Ezechiël 28: 14 Gij waart een beschuttende cherub met uitgespreide vleugels...
15 Onberispelijk waart gij in uw wandel, vanaf de dag dat gij geschapen werd totdat er onrecht in u werd gevonden: 16

Door uw uitgebreide handel zijt gij vervuld geraakt met geweldenarij en kwaamt gij tot zonde. Van de berg der goden verbande Ik u en deed u weg, gij beschuttende cherub, van tussen de vlamme stenen.

De satan is zeer machtig. Hij is de overste van de macht in de lucht. Hij staat aan het hoofd van de boze geesten. Hij is de overste van de wereld en heeft macht over al de koninkrijken van de wereld. Hij heeft zelfs de macht over de dood. De belangrijkste kenmerken van de duivel zijn dat hij mensen de dood in wil jagen en dat hij leugen spreekt – Johannes 8:44.

Het zal duidelijk zijn dat de duivel heel gevaarlijk is voor mensen. Als hij iemand in zijn macht krijgt, zal hij er door

BIJBELTEKSTEN

Daniël 10: 12 En hij zei tot mij - Vrees niet, Daniël, want van de eerste dag af, dat gij uw hart erop gezet had om inzicht te verkrijgen en om u voor uw God te verootmoedigen, zijn uw woorden gehoord, en ik ben gekomen op uw woorden. 13 Maar de vorst van het koninkrijk der Perzen stond eenentwintig dagen tegenover mij; doch zie, Michaël, een der voornaamste vorsten, kwam mij te hulp, zodat ik daar, bij de koningen der Perzen, de overhand behield; ... 20 Toen zei hij - Weet gij, waarom ik tot u gekomen ben? Terstond moet ik terugkeren om met de vorst der Perzen te strijden, en zodra ik uitgegaan ben, zie, dan zal de vorst van Griekenland komen; 21 (Nochtans zal ik u mededelen wat geschreven staat in het boek der waarheid.) En niet een staat mij vastberaden tegen hen terzijde, behalve uw vorst Michaël.

Johannes 8: 44 Gij hebt de duivel tot vader en wilt de begeerten van uw vader doen. Die was een mensenmoordenaar van den beginne en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij naar zijn aard, want hij is een leugenaar en de vader der leugen.

BIJBELTEKSTEN

2 Korinthe 11: 14 Immers, de satan zelf doet zich voor als een engel des lichts. 15 Het is dus niets bijzonders, indien ook zijn dienaren zich voordoen als dienaren der gerechtigheid.

1 Petrus 5: 8 Wordt nuchter en waakzaam. Uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden.

2 Korinthe 4: 3 Indien dan nog ons evangelie bedekt is, is het bedekt bij hen, die verloren gaan, 4 ongelovigen, wier overleggingen de god dezer eeuw met blindheid heeft geslagen, zodat zij het schijnsel niet ontwaren van het evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is.

Lucas 8: 11 Het zaad is het woord Gods. 12 Die langs de weg, zijn zij, die het gehoord hebben; daarna komt de duivel en neemt het woord uit hun hart weg, opdat zij niet zouden geloven en behouden worden.

Mattheüs 25:41 Dan zal Hij ook tot hen, die aan zijn linkerhand zijn, zeggen - Gaat weg van Mij, gij vervloekten, naar het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is.

middel van leugen altijd naar streven zo iemand in de dood te krijgen. Velen, die zich met hem hebben beziggehouden, hebben uiteindelijk zelfmoord gepleegd. God waarschuwt Zijn volk daarom met klem zich niet bezig te houden met de onzichtbare machten van de duisternis, die tegenstanders van God zijn.

Toen de Heer Jezus op aarde leefde, kwam aan het licht dat veel mensen in Israël bezeten waren door boze geesten, zoals de gevallen engelen of demonen ook wel genoemd worden. In hen woonde een of meer boze geesten. Jezus had de macht deze boze geesten uit mensen weg te sturen.

De satan en zijn dienaren willen de mensen misleiden. Ook in onze tijd doet hij dat nog. Hij doet dit onder andere door zich voor te doen als engel van het licht – 2 Korinthe 11:4. Maar in andere gevallen gaat de satan rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden – 1 Petrus 5:8.

Hij probeert te voorkomen dat ongelovigen het evangelie aannemen door hun overleggingen te verblinden of door het woord uit hun hart weg te nemen – 2 Korinthe 4:3-4 en Lucas 8:11-12.. De gelovigen probeert hij te verleiden – Efeze 6:11-12.

In de toekomst zal de duivel met zijn engelen uit de hemel op de aarde worden geworpen. Daarna zal hij gedurende duizend jaren gevangen worden gezet in de afgrond – Openbaring 20:1-3. Uiteindelijk zullen de duivel en zijn engelen ook van de aarde worden geworpen in de poel van vuur en zwavel – Openbaring 20:10. Dit vuur is speciaal voor de duivel en zijn engelen bereid – Mattheüs 25:41.

Efeze 6: 11 Doet de wapenrusting Gods aan, om te kunnen standhouden tegen de verleidingen des duivels; 12 want wij hebben niet te worstelen tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten.

Openbaring 20: 1 En ik zag een engel nederdalen uit de hemel met de sleutel van de afgrond en een grote keten in zijn hand; 2 en hij greep de draak, de oude

slang, dat is de duivel en de satan, en hij bond hem duizend jaren, 3 en hij wierp hem in de afgrond en sloot en verzegelde die boven hem, opdat hij de volkeren niet meer zou verleiden, voordat de duizend jaren voleindigd waren; daarna moest hij voor een korte tijd worden losgelaten.

Openbaring 20:10 en de duivel, die hen verleide, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het beest en de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheden.

Studievragen

De onzichtbare wereld

1. Dat engelen geschapen zijn, kun je afleiden uit Openbaring 5:13 en Kolosse 1:16, waar gesproken wordt over schepselen in de hemel en onder de aarde. Voor wie zijn zij geschapen.

Hoe zien engelen er uit?

2. Waarmee worden de ‘man Gods’ en Stefanus vergeleken - Richteren 13:6 respectievelijk Handelingen 6:15.
3. Waarom is dit merkwaardig.
4. Soms worden engelen in de bijbel beschreven met vleugels. Welke engelen zijn dat in het bijzonder – Jesaja 6:2 en Ezechiël 1:23.

Jesaja 6: 2 Serafs stonden boven Hem; ieder had zes vleugels: met twee bedekte hij zijn aangezicht, met twee bedekte hij zijn voeten en met twee vloog hij.

Ezechiël 1: 23 En onder het uitspansel stonden hun vleugels recht naar elkander uitgestrekt; ieder had er twee, die van voren en van achteren zijn lichaam bedekten. 24 Als zij gingen, hoorde ik het geruis hunner vleugels als het gebruis van vele wateren, als de stem des Almachtigen: een dreunend geluid als van een leger; als zij stilstonden, lieten zij hun vleugels hangen.

Mattheüs 28:2 En zie, er kwam een grote aardbeving, want een engel des Heren daalde uit de hemel neder en kwam nader, en

hij wentelde de steen weg en zette zich daarop. 3 Zijn uiterlijk was als een bliksem en zijn kleding wit als sneeuw.

Lucas 24: 4 En het geschiedde, terwijl zij daarvoor in verlegenheid waren, dat, zie, twee mannen in een blinkend gewaad bij haar stonden. 22 Maar ook hebben enige vrouwen uit ons midden ons doen ontstellen: zij waren in de vroegte bij het graf geweest 23 en hadden zijn lichaam niet gevonden en zijn toen komen zeggen, dat zij ook een verschijning van engelen gezien hadden, die zeiden, dat Hij leeft.

Johannes 20: 12 en zij zag twee engelen zitten, in witte klederen, een aan het hoofdeinde en een aan het voeteneinde, waar het lichaam van Jezus gelegen had.

5. Welke kenmerken over het uiterlijk van engelen kun je afleiden uit de verschijning van engelen bij de opstanding van de Heer Jezus – Mattheüs 28:2, Lucas 24:4, Johannes 20:12.
6. Hoe kunnen engelen zich ook voordoen – Handelingen 12:15, Hebreëen 13:2.

BIJBELTEKSTEN

Openbaring 5:13 En elk schepsel dat in de hemel en op de aarde en onder de aarde en op de zee is, en alles wat daarin is, hoorde ik zeggen - Hem die op de troon zit, en het Lam, zij de lof en de eer en de heerlijkheid en de macht tot in alle eeuwigheid.

Kolosse 1:16 want in Hem zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, de zichtbare en de onzichtbare, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn door Hem en tot Hem geschapen;

Richteren 13:6 De vrouw nu kwam en zei tot haar man - Een man Gods kwam bij mij, die er uitzag als een engel Gods, zeer vreselijk. Ik heb hem niet gevraagd, vanwaar hij was, en hij heeft mij zijn naam niet bekendgemaakt.

Handelingen 6: 15 En allen, ..., zagen, toen zij hem aanstaarden, zijn gelaat als het gelaat van een engel.

Handelingen 12:15 En zij zeiden tot haar - Gij spreekt wartaal. Doch zij bleef volhouden, dat het zo was. En zij zeiden - Het is zijn engel.

Hebreëen 13:2 Vergeet de herbergzaamheid niet, want daardoor hebben sommigen, zonder het te weten, engelen geherbergd.

BIJBELTEKSTEN

Hebreeën 1:14 Zijn zij niet allen dienende geesten, die uitgezonden worden ten dienste van hen, die het heil zullen beërven?

1 Petrus 1: 12 Hun werd geopenbaard, dat zij niet zichzelf, maar u dienden met die dingen, welke u thans verkondigd zijn bij monde van hen, die door de Heilige Geest, die van de hemel gezonden is, u het evangelie hebben gebracht, in welke dingen zelfs engelen begeren een blik te slaan.

Marcus 13:32 Maar van die dag of van die ure weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet, alleen de Vader.

Lucas 15:10 Alzo is er, zeg Ik u, blijdschap bij de engelen Gods over een zondaar, die zich bekeert.

Openbaring 20: 10 en de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het beest en de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheden.

Openbaring 5:2 En ik zag een sterke engel.

Eigenschappen van engelen

7. Hoe worden engelen genoemd in Hebreeën 1:14.
8. Engelen weten niet alles. Welke dingen ware onbekend bij engelen – 1 Petrus 1:12, Marcus 13:32.
9. Uit dit zelfde vers 1 Petrus 1:12 en uit Lucas 15:10 kunnen nog meer eigenschappen van engelen worden afgeleid. Welke zijn dat.

Genesis 28: 12 Toen droomde hij, en zie, op de aarde was een ladder opgericht, waarvan de top tot aan de hemel reikte, en zie, engelen Gods klommen daarlangs op en daalden daarlangs neder.

Daniël 9: 21 Terwijl ik nog sprak in het gebed, kwam de man Gabriël, die ik tevoren gezien had in het gezicht, in ijle vlucht tot vlak bij mij op de tijd van het avondoffer.

Johannes 1: 52 En Hij zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg ulieden, gij zult de hemel open zien en de engelen Gods opstijgen en nederdalen op de Zoon des mensen.

Job 4: 18 Zie, in zijn dienaren

stelt Hij geen vertrouwen, en bij zijn engelen vindt Hij dwaling;

2 Petrus 2: 4 Want indien God engelen, die gezondigd hadden, niet gespaard heeft, maar hen, door hen in de afgrond te werpen, aan krachten der duisternis heeft overgegeven om hen tot het oordeel te bewaren;

Lucas 20: 36 Want zij kunnen niet meer sterven; immers, zij zijn aan de engelen gelijk en zij zijn kinderen Gods, omdat zij kinderen der opstanding zijn.

Psalm 78: 24 Hij deed manna tot spijze op hen regenen, en schonk hun hemelkoren; 25 Brood der engelen at ieder, Hij zond hun teerkost tot verzadiging.

10. Wat leren Genesis 28:12, Daniël 9:21 en Johannes 1:52 ons iets over het feit of engelen gebonden zijn aan ruimte.
11. Wat kun je afleiden over engelen uit Job 4:18 en 2 Petrus 2:4.
12. Hoewel engelen dus kunnen zondigen, liggen zij blijkbaar niet onder het oordeel van de dood. Wat wordt er over engelen gezegd in Lucas 20:36.
13. Wat zou je op grond van Psalm 78 kunnen zeggen over engelen.
14. Engelen kunnen pijn lijden. Van welke engel staat dat voorspeld in Openbaring 20:10.
15. Zijn alle engelen sterk – Openbaring 5:2.

Engel des Heren

In de bijbel wordt regelmatig de Engel des Heren genoemd. In het bijzonder in het oude testament wordt deze uitdrukking gebruikt. Uit de gedeelten waar deze term wordt gebruikt valt af te leiden dat hiermee wordt aangegeven dat de Here God zelf aan mensen verschijnt. Dat zou door middel van een engel kunnen zijn, maar het zou ook kunnen dat God in de gedaante van een engel verschijnt. Een van de eerste keren dat in de bijbel sprake is van de Engel des Heren is als Hagar, de slavin van Sarai, de vrouw van Abraham.

16. Hoe noemt Hagar Hem – Genesis 16:13.

Hier openbaart God een eigenschap van Zichzelf, namelijk de Here ziet om naar mensen. Ook aan Mozes is de Engel des Heren verschenen. Ook hierbij laat God zien wie Hij is. Aan Mozes maakt Hij bekend dat Hij de 'Ik ben' is, dus niet die was of zal zijn, maar de Zijnde, de eeuwige.

17. Wat leer je over God uit deze geschiedenis – Exodus 3:2-14.

Exodus 3:2 Daar verscheen hem de Engel des Heren als een vuurvlam midden uit een braamstruik. Hij keek toe, en zie, de braamstruik stond in brand, maar werd niet verteerd. ... 6 Voorts zeide Hij: Ik ben de God van uw vader, de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob. Toen verborg Mozes zijn gelaat, want hij vreesde God te aanschouwen. 7 En de Here zeide: **Ik heb terdege gezien de ellende van mijn volk**, dat in Egypte is, en hun gejammer over hun drijvers gehoord, ja, Ik ken hun smarten.⁸ Daarom ben Ik nedergedaald om hen uit de macht der Egyptenaren te

redden en uit dit land te voeren naar een goed en wijd land, een land vloeiende van melk en honig,

12 Toen zeide Hij: Ik ben immers met u! En dit zal u het teken zijn, dat Ik u gezonden heb: wanneer gij het volk uit Egypte hebt geleid, zult gij God dienen op deze berg. 13 Daarop zeide Mozes tot God: Maar wanneer ik tot de Israëlieten kom en hun zeg: De God uwer vaderen heeft mij tot u gezonden, en zij mij vragen: hoe is zijn naam? wat moet ik hun dan antwoorden? 14 Toen zeide God tot Mozes: **Ik ben, die Ik ben**. En Hij zeide: Aldus zult gij tot de Israëlieten zeggen: **Ik ben** heeft mij tot u gezonden.

Ook op diverse andere plaatsen in de bijbel kondigt de Engel des heren aan dat Hij het volk Israël zal verlossen.

18. Hoe brengt God dat in de praktijk in 2 Koningen 19:35.

BIJBELTEKSTEN

Genesis 16:7 En de Engel des Heren trof haar aan bij een waterbron in de woestijn, bij de bron aan de weg naar Sur. 8 En Hij zeide: Hagar, slavin van Sarai, vanwaar komt gij en waarheen gaat gij? En zij zeide: Ik ben op de vlucht voor mijn meesteres Sarai.⁹ En de Engel des Heren zeide tot haar: Keer naar uw meesteres terug en verneder u onder haar hand.

13 Toen noemde zij de naam des Heren, die tot haar gesproken had: Gij zijt een God des aanzien; want, zeide zij, heb ik hier ook omgezien naar Hem, die naar mij ziet? 14 Daarom noemt men die put: de put Lachai-roi; zie, hij is tussen Kades en Bered.

2 Koningen 19:35 In die nacht ging de Engel des Heren uit en sloeg in het leger van Assur honderdvijfentachtigduizend man. Toen men vroeg in de morgen opstond, zie, zij allen waren lijken.

BIJBELTEKSTEN

Genesis 10:32 Dit zijn de geslachten der zonen van Noach naar hun afstammelingen, in hun volken. En van dezen verdeelden zich de volken op de aarde na de vloed.

Genesis 12:1 De Here nu zeide tot Abram: Ga uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis naar het land, dat Ik u wijzen zal; 2 Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken, en gij zult tot een zegen zijn.

Genesis 12:6 En Abram trok het land door tot de plek bij Sichem, tot de terebint More; en de Kanaänieten waren toen in het land. 7 Toen verscheen de Here aan Abram en zeide: Aan uw nageslacht zal Ik dit land geven. En hij bouwde daar een altaar voor de Here, die hem verschenen was.

Numeri 21:29 Wee u, Moab; verloren zijt gij, volk van Kemos! Hij maakte zijn zonen vluchtelingen, zijn dochters gevangenen van Sichon, de koning der Amorieten.

Jesaja 44: 15 En dat dient de mens tot brandhout; hij neemt daarvan en warmt zich, ook steekt hij het aan en bakt brood; ook maakt hij er een god van en buigt zich neder; hij maakt er een gesneden beeld van en knielt daarvoor neer.

Engelen van de volken

19. Wanneer zijn de volken ontstaan – Genesis 10:32
20. Welk volk ontstond later pas en wiens volk is dit – Genesis 12:1-2.
21. Welk land bestemde de Here voor dit speciale volk Genesis 12:6-7.
22. Wie is de god van het volk Moab en wat wordt hem verweten – Numeri 21:29.
23. Welke volken en welke bijbehorende goden worden in het volgende gedeelte genoemd?

2 Koningen 17:29 Daarnaast maakte elk volk zijn eigen goden, en zij plaatsten die in de tempels op de hoogten, welke de Samaritanen hadden gebouwd, elk volk voor zich, in de steden waar zij woonden: 30 De mensen van Babel maakten (een beeld van) Sukkot-benot, de mensen uit Kuta van Nergal, de mensen uit Hamat van Asima, 31 En de Awwieten van Nibchaz en Tartak. De

Sefarwieten verbrandden hun kinderen voor Adrammelek en Anammelek, de goden van Sefarwaim. 32 Daarnaast vereerden zij de Here en stelden uit alle kringen priesters voor de hoogten aan, die voor hen dienst deden in de tempels op de hoogten. 33 Zij vereerden de Here, maar bleven ook hun goden dienen naar de gewoonte van de volken waaruit men hen had weggevoerd.

24. Wat kun je afleiden uit de volgende verzen over de rechten op land.

Richteren 11: 24 Zoudt gij niet in bezit nemen wat uw god Kemos u in bezit gaf? Zo nemen wij in bezit al wat de Here, onze God, voor ons onteigent.

Deuteronomium 32:8 Toen de Allerhoogste aan de volken hun erfenis toedeelde, toen Hij de mensenkinderen van elkander scheidde, heeft Hij de grenzen der volken vastgesteld naar het aantal der zonen van Israël. 9 Want des Heren deel is zijn volk, Jakob het Hem toegemeten erfdeel.

25. Wat leert Jesaja 44:15 vers over de afgoden van de volken.

26. Wat gaat er echter achter de dode beelden schuil – 1 Samuël 5:1-7.
27. Wat kun je afleiden over de relatie tussen een volk en de god van dat volk – Jeremia 2:11.
28. Welke drie engelvorsten worden genoemd in Daniël 10 en 11.

Daniël 10: 12 En hij zeide tot mij: Vrees niet, Daniël, want van de eerste dag af, dat gij uw hart erop gezet had om inzicht te verkrijgen en om u voor uw God te verootmoedigen, zijn uw woorden gehoord, en ik ben gekomen op uw woorden. 13 Maar de vorst van het koninkrijk der Perzen stond eenentwintig dagen tegenover mij; doch zie, Michael, een der voornaamste vorsten, kwam mij te hulp, zodat ik daar, bij de koningen der Perzen, de overhand behield;

Daniël 10: 20 Toen zeide hij: Weet gij, waarom ik tot u gekomen ben? Terstond moet ik terugkeren om met de vorst der Perzen te strijden, en zodra ik uitgegaan ben, zie, dan zal de vorst van Griekenland komen;

21 (Nochtans zal ik u mededelen wat geschreven staat in het boek der waarheid.) En niet een staat mij vastberaden tegen hen terzijde, behalve uw vorst Michael.

Daniël 11: 1 Ik echter, ik stond in het eerste jaar van Darius de Meder hem tot een helper en toevlucht. 2 Nu dan, ik zal u de waarheid bekendmaken. Zie, nog drie koningen zullen in Perzië opstaan, en de vierde zal grotere rijkdom bezitten dan alle anderen, en als hij sterk geworden is door zijn rijkdom, zal hij alles in beweging brengen tegen het koninkrijk van Griekenland. 3 En er zal een heldhaftige koning opstaan, die met grote heerschappij zal regeren en doen zal wat hem goeddunkt.

BIJBELTEKSTEN

1 Samuël 5: 1 De Filistijnen hadden de ark Gods buitgemaakt van Eben-haezer naar Asdod gebracht. 2 Toen namen de Filistijnen de ark Gods, brachten haar in de tempel van Dagon en zetten haar neer naast Dagon. 3 Toen de Asdodieten de volgende morgen vroeg opstonden, zie, Dagon was op zijn gezicht ter aarde gevallen voor de ark des Heren; en zij namen Dagon en zetten hem weer op zijn plaats. 4 Maar toen zij de volgende morgen vroeg opstonden, zie, Dagon was op zijn gezicht ter aarde gevallen voor de ark des Heren, maar het hoofd van Dagon en zijn beide handen lagen afgehouden op de drempel, slechts de romp was nog over.6 Zwaar drukte de hand des Heren op de Asdodieten en Hij verbijsterde hen: Hij sloeg hen met builen, zowel Asdod als het omliggende gebied. 7 Toen de mannen van Asdod zagen, dat de zaken zo stonden, zeiden zij: De ark van de God van Israël mag bij ons niet blijven, want zijn hand is hard tegen ons en tegen onze god Dagon.

Jeremia 2:11 Heeft ooit een volk goden verruild? (en dat zijn toch geen goden!) maar mijn volk heeft zijn eer verruild voor wat geen baat brengt.

BIJBELTEKSTEN

Ezechiël 28: 14 Gij waart een beschuttende cherub met uitgespreide vleugels; Ik had u een plaats gegeven: gij waart op de heilige berg der goden, wandelend te midden van vlamme stenen. 15 Onberispelijk waart gij in uw wandel, vanaf de dag dat gij geschapen werd totdat er onrecht in u werd gevonden: 16 Door uw uitgebreide handel zijt gij vervuld geraakt met geweldenarij en kwam gij tot zonde. Van de berg der goden verbande Ik u en deed u weg, gij beschuttende cherub, van tussen de vlamme stenen.

Jesaja 14:12 Hoe zijt gij uit de hemel gevallen, gij morgenster, zoon van de dageraad; hoe zijt gij ter aarde geveld, overweldiger der volken! 13 En gij overlegde nog wel: Ik zal ten hemel opstijgen, boven de sterren Gods mijn troon oprichten en zetelen op de berg der samenkomst ver in het noorden;

Openbaring 20:1 En ik zag een engel nederdalen uit de hemel met de sleutel des afgronds en een grote keten in zijn hand; 2 en hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en hij bond hem duizend jaren,

Gevallen engelen

29. Wat kun je zeggen over de goden van de volken op grond van Ezechiël 28:14-16.
30. Over welke god of engel zouden dit en het volgende gedeelte gaan {morgenster = lucifer) – Jesaja 14:12.
31. Welke benamingen staan er in de bijbel voor de satan – Openbaring 20:1-2.
32. Wat zijn de belangrijkste kenmerken van de duivel – Johannes 8:44.
33. Hoe doet satan zich voor – 1 Petrus 5:8 en 2 Korinthe 11:14.
34. In dit laatste vers wordt gesproken over de dienaren van satan. Hoe worden die in Mattheüs 8:31 en 1 Korinthe 10:19-21 genoemd.
35. Wat geloven zij betreffende God – Jacobus 2:19.

Johannes 8:44 Gij hebt de duivel tot vader en wilt de begeerten van uw vader doen. Die was een mensenmoorder van den beginne en staat niet in de waarheid, want er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij naar zijn aard, want hij is een leugenaar en de vader der leugen.

1 Petrus 5:8 Wordt nuchter en waakzaam. Uw tegenpartij, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, zoekende wie hij zal verslinden. 9 Wederstaat hem, vast in het geloof, wetende, dat aan uw broederschap in de wereld hetzelfde lijden wordt toegemeten.

2 Korinthe 11:14 Geen wonder ook! Immers, de satan zelf doet zich voor als een engel des lichts. 15 Het is dus niets bijzonders, indien ook zijn dienaren zich voordoen als

dienaren der gerechtigheid; maar hun einde zal zijn naar hun werken.

Mattheüs 8:31 De boze geesten smeekten Hem en zeiden: Indien Gij ons uitdrijft, laat ons dan in de kudde zwijnen varen.

1 Korinthe 10:19 Wat wil ik hiermede dan zeggen? Dat een afgodenofer iets is, of dat een afgod iets is? 20 Integendeel, dat hun offeren een offeren is aan boze geesten en niet aan God en ik wil niet, dat gij in gemeenschap komt met de boze geesten. 21 Gij kunt niet de beker des Heren drinken en de beker der boze geesten, gij kunt niet aan de tafel des Heren deel hebben en aan de tafel der boze geesten.

Jacobus 2:19 Gij gelooft, dat God een is? Daaraan doet gij wel, (maar) dat geloven de boze geesten ook en zij sidderen.

36. Wat hebben gelovigen te maken met deze boze geesten en met de duivel – Efeze 6:11-12.
37. Hoe loopt het met de satan af - Openbaring 20:2-3 en Openbaring 20:10.

BIJBELTEKSTEN

Efeze 6:11 Doet de wapenrusting Gods aan, om te kunnen standhouden tegen de verleidingen des duivels; 12 want wij hebben niet te worstelen tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten. 13 Neemt daarom de wapenrusting Gods, om weerstand te kunnen bieden in de boze dag en om, uw taak geheel vervuld hebbende, stand te houden.

Openbaring 20:2 en hij greep de draak, de oude slang, dat is de duivel en de satan, en hij bond hem duizend jaren, 3 en hij wierp hem in de afgrond en sloot en verzegelde die boven hem, opdat hij de volkeren niet meer zou verleiden, voordat de duizend jaren voleindigd waren; daarna moest hij voor een korte tijd worden losgelaten.

Openbaring 20:10 en de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het beest en de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheden.

